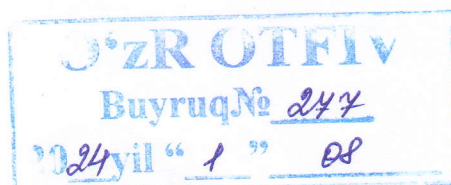

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

70810502 – Entomologiya magistratura mutaxassisligining

MALAKA TALABLARI

Toshkent -2024

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil “ 1 ” 08 dagi 247 – sonli buyrug‘i bilan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarining obyektlari.....	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar	7
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar	7
4.	Fanlar katalogining tuzilishi	8
	Bibliografik ma’lumotlar	9
	Kelishuv varag‘i.....	10

1. Umumiy tavsifi

70810502 – Entomologiya magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi kunduzgi ta'lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo'llanilishi.

Malaka talabi 70810502 – Entomologiya magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuyini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur magistratura mutaxassisligi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor – o'qituvchilari

magistratura mutaxassisligining o'quv reja va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

magistratura bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim muassasasini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tavsifi

1.2.1. Kasbiy faoliyatlarining sohalari.

70810502 – Entomologiya magistratura mutaxassisligi-fan sohasidagi magistratura mutaxassisligi bo'lib, oliy ta'lim va professional ta'lim yo'nalishiga oid fanlarni o'qitish; O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlari, davlat boshqaruvi organlari, oliy ta'lim va professional ta'limning davlat va nodavlat muassasalarida kompleks masalalar bilan bog'liq kasbiy soxalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatining ob'yektlari:

O'zbekiston respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy – tadqiqot institutlarida;

qishloq xo‘jaligi vazirligi tizimidagi idoralarda;
oliy ta‘lim va professional ta‘limi muassasalarida;
davlat va nodavlat tashkilot, korxonalar va muassasalar, kompaniyalar (firmalar, klasterlar), ishlab chiqarish birlashmalari va boshqarmalarida;
ishlab chiqarish korxonalarida
davlat boshqaruvi organlari, oliy ta‘lim va professional ta‘limning davlat va nodavlat muassasalarida kompleks masalalarni yechish.

70810502 – Entomologiya mutaxassisligi bo‘yicha bitiruvchilar pedagogik qayta tayyorlashdan o‘tgan taqdirda, oliy ta‘lim va professional ta‘lim muassasalarida ta‘limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o‘qitish bo‘yicha pedagogik faoliyati bilan shug‘ullanish huquqiga ega bo‘ladi. O‘zbekiston respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy – tadqiqot institutlarida, agroklastarlarda, qishloq xo‘jaligi vazirligi tizimidagi idoralarda kompleks masalalarni yechish huquqiga ega bo‘ladi.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari:

- *ilmiy–tadqiqot faoliyati;*
- *pèdagog faoliyati;*
- *tashkiliy–boshqaruv;*
- *loyihaviy–konstruktorlik;*
- *axborot-tahliliy faoliyat;*

1.2.4. Kasbiy vazifalari.

70810502 – Entomologiya mutaxassisligi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarning sohalari, ob‘yektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

Respublika va xorijda chop etilgan Entomologiya sohasidagi texnologiyalariga oid ilmiy-texnik axborotlarning ilmiy manbalarini o‘rganish;
soha bo‘yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda bevosita ishtirok etish;
mavzu (topshiriq) bo‘yicha ilmiy-texnikaviy ma‘lumotlarni yig‘ish, ishlov berish, tahlil qilish va olingan ma‘lumotlarni tizimlashtirishda ishtirok etish;
ilmiy-tadqiqot natijalarini va ishlanmalarni amaliyotga tatbiq etishda ishtirok etish.

amaliy faoliyatda zamonaviy axborot texnologiyalari, kompyuter texnikasi va kommunikatsion vositalaridan foydalanish;
ilmiy asoslangan tizimlarni tavsiya etish va foydalanish;

ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish hamda faol ishtirok etish;

mos mutaxassislik mavzusi bo'yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish;

Entomologiya sohasida ishlab chiqarishni tashkil etish va takomillashtirish bo'yicha texnologik yechimlarni ishlab chiqish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

Entomologiya sohasida mavjud texnologiyalar va texnik vositalaridan samarali foydalanish, ularning ko'rsatkichlarini baholash va oshirish choralarini ko'rish;

entomologiya sohasida ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish;

zamonaviy axborot texnologiyalar tizimidan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash uslublari hamda mexanizmlarini ishlab chiqish;

ishlab chiqarish jarayonlarining atrof-muhit muhofazasi, yong'in, texnika va mehnat xavfsizligi talablariga mosligini monitoring qilish;

kasbga oid muammolarning yechimlarini amaliyotga tatbiq etish;

bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishining natijalarini baholash.

namunaviy texnologik jarayonlarni ishlab chiqish va ularni qo'llash;

qishloq xo'jalik o'simliklari zararli organizmlari tur tarkibini aniqlash, o'simliklarni kasallik, zararkunanda va begona o'tlardan himoya qilish va karantinda samarali va resurstejamkor faoliyatni tashkil eta olish;

pullik ta'lim xizmatlarini tashkil etish va amalga oshirish;

ixtisoslikka mos mavzu bo'yicha turli xizmatlarni ko'rsatish qobiliyatiga ega bo'lishi lozim.

entomologiya sohasida bajariladigan ish rejasini tuzish va bu ishni nazorat qilish, ishni bajarish uchun zarur bo'lgan resurslarni rejalashtirish, o'z ishining natijalarini baholash;

ishlab chiqarish jarayonlarining atrof-muhit muhofazasi, yong'in, texnika va mehnat xavfsizligini talablariga mosligini monitoring qilish.

Loyihaviy-konstruktorlik faoliyatida:

Entomologiya sohasida ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini loyihalash, texnologik jarayonlar va mehnatni tashkil etish va ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarish;

loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish;

amaliyotda axborot texnologiyalarning xalqaro va kasbiy standartlarini, zamonaviy uslublarini, instrumental va hisoblash vositalarini tayyorgarlik ixtisosligiga mos ravishda qo'llash.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

loyihalar samaradorligini baholash;
axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;
boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

2. Kasbiy kompetensiyasiga qo'yiladigan talablar

ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo'lishi, umummetodologik fanlar asosi, qishloq xo'jaligida ishlab chiqarishdagi muammolarni tahlil qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, ilmiy tadqiqot va pedagogika metodologiyasini bilishi va kasbiy faoliyati undan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

o'zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko'rib chiqish va taxlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

o'z faoliyatida me'riy–huquqiy hujjatlardan foydalana olishi, o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

internet tarmog'idan axborotlarni olish, saqlash, qayta ishlashning asosiy usullari va vositalariga ega bo'lishi, axborotni boshqarish vositasi sifatida kompyuter bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

axborot texnologiyalaridan foydalana olishi, axborotlashgan jamiyat sharoitida axborot texnologiyalarining mohiyati va ahamiyatini tushunish, axborot xuruji xavfi va taxdidlarni anglash, axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish qobiliyatiga ega bo'lishi.

entomologiya sohasidagi ko'nikmalarni turli maxsus amaliy dasturiy vositalardan foydalanib amalda qo'llash;

entomologiya sohasi bo'yicha innovatsion g'oyalardan foydalangan holda eng samarali texnologiyalarni ilmiy asosda joriy etish;

entomologiya sohasidagi faoliyati natijalarini to'g'ri baholay olish;

entomologiyaning nazariy asoslarini va ulublarini bilish;

o'simliklarni va ularning mahsulotlarini zararlovchi hasharotlarning tur tarkibini aniqlash, bioekologik xususiyatlarni va ularga qarshi kurash choralarini o'rganish bo'yicha tadqiqotlar o'tqazish;

ilmiy-tadqiqot natijalarini va innovatsion ishlanmalarni amaliyotga tatbiq qilish, texnologik jarayonlarni loyihalash va ularni amalda joriy qilish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Ilmiy faoliyat – ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash, ilmiy-pedagogik ishini olib borish va ilmiy amaliy tajribalar orttirish jarayonlari bilan uyg'unlashtirish, tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetentsiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

1. Ilmiy amaliyoti (tajriba orttirish)

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestri
1.00	MFM146	Majburiy fanlar	1380	46	1-4
1.01	ITMM1104	Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi	120	4	1
1.02	MFO*MM1204	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	2
1.03	ETUM1104	Entomologiyada ilmiy-tadqiqot uslublari	120	4	1
1.04	HSTTAM1106	Hasharotlar sistematikasi va tur tarkibini aniqlash	180	6	1
1.05	O'HMBM1206	O'simliklar himoyasida monitoring va bashorat	180	6	2
1.06	HTTFBM1304	Hasharotlar tana tuzilishi, fiziologiyasi va bioekologiyasi	120	4	3
1.07	O'KUAM1306	O'simliklar karantini umumiy asoslari	180	6	3
1.08	O'HQUVM 1306	O'simliklarni himoya qilish usullari va vositalari	180	6	3
1.09	EKQTM1106	Entomofaglarni ko'paytirish va qo'llash texnologiyalari	180	6	1
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
2.00		Tanlov fanlari	420	14	2,3
		Jami:	1800	60	
Kvalifikatsiya		Agronom, entomolog, pedagog -tadqiqotchi			
3.00		Ilmiy faoliyat	1800	60	
		Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish	1080	36	1-4
		Ilmiy-pedagogik ish	360	12	1-3
		Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)	360	12	4
		HAMMASI	3600	120	1-4

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OXS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat obykti, kasbiy faoliyat sohasi, zararkunanda, o'simliklarni himoya qilish, o'simliklar mahsulotlarini zararlovchi hasharotlar, tur tarkibini aniqlash, bioekologik xususiyatlari, ularga qarshi kurash choralari, tadqiqotlar o'tqazish, kimyoviy va biologik kurash vositalarini qo'llash, kasb faoliyati, magistratura, loyiha-texnologik, pedagogik, ilmiy-pedagogik ish, pedagogik texnologiyalar, pedagogik mahorat, nutq madaniyati asoslari, malaka amaliyoti, magistrlik dissertatsiyasi, baholash, davlat attestatsiyasi, mustaqil ta'lim, o'quv fanlari bloki, mundarija, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, kadrlarga talab, loyihalash, ilmiy-tadqiqot jarayonlari.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta’lim muassasalari
hamda kadrlar iste’molchilari

ISHLAB CHIQILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti
Birinci prorektor S.Y. Islamov

2024 yil « 08 » 06

M.O.

Andijon qishloq xo’jaligi va agrotexnologiyalar instituti

Rektor T. Z. Sultanov

2024 yil « 11 » 06

M.O’.

KELISHILDI:

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy ta’limni
rivojlantirish tadqiqotlari markazi

Direktor M. Boltabayev

2024 yil « 22 » 07

M.O’.

O‘zbekiston Respublikasi
Qishloq xo’jaligi vazirligi huzuridagi
o‘simliklar karantini va himoyasi
agentligi

Direktor I. Ergashev

2024 yil « 22 » 06

M.O’.

O‘simliklar karantini va himoyasi
ilmiy tadqiqot instituti

Direktor A. Anorbayev

2024 yil « 22 » 06

M.O’.

“Agro Servis Torg” MCHJ-QK

Direktor O. Jurayev

2024 yil « 22 » 06

